

U.1966.2040

Ø. L. D. 9. november 1965 i anke III 313/1965

anklagemyndigheden
mod
Bent Egeborg (Irs. Kirstein, besk.)

Strafferet 1.1 Strafferet 1.4 Strafferet 25.6

Tidl. premierløjtnants ansættelse som østtysk agent, hvorom han underrettede den danske efterretningstjeneste, straffet som forsøg på overtrædelse af strfl § 108.

En tidligere premierløjtnant T lod sig mod vederlag ansætte af det østtyske efterretningssvæsen som agent med nærmere angivne opgaver i Vesttyskland og Danmark, hvorefter han af egen drift fortalte det danske efterretningssvæsen om den af ham således knyttede forbindelse. T nægtede at have givet østtyskerne oplysninger eller at have haft forsæt til at gøre dette og angav, at henvendelsen til østtyskerne alene skyldtes ønsket om at få penge og at bruge forbindelsen til at etablere samarbejde med dansk efterretningstjeneste. Det udviste forhold tilregnedes T som forsøg på overtrædelse af strfl. § 108, stk. 1, og han idomtes straf af fængsel i 8 måneder. [1] - Den senere henvendelse til det danske efterretningssvæsen kunne ikke anses som tilbagetræden fra forsøg efter strfl. § 22. [2]

Af anke III 313/1965 - anklagemyndigheden mod Bent Egeborg (Irs. Kirstein, besk.) - fremgik, at Egeborg, der var født den 11. oktober 1932, i henhold til Justitsministeriets påtalebeslutning af 3. august 1965 og ifølge statsadvokatens anklageskrift af 4. august 1965 var tiltalt til straf for overtrædelse af strfl. § 108, stk. 1, ved den 12. maj 1965 i Berlin af egen drift at have henvendt sig til det østtyske folkeparti ved grænseovergangsstedet - - - med det formål at blive sat i forbindelse med repræsentanter for det østtyske efterretningssvæsen, der derefter på tiltaltes anmodning ansatte ham som agent med opgaver i Den tyske Forbundsrepublik og Danmark og samtidig udbetalte ham et beløb af 1000 DM.

Tiltalte havde fra 1953-63 gjort tjeneste som premierløjtnant, men var i 1964 degraderet til menig og senere udslettet af lægdsrullen, efter at han i 1963 var idomt vagtarrest i 45 dage efter strfl. § 244, stk. 4, jfr. militær strfl. § 57, og den 10. februar 1964 var idomt tillægsstraf af fængsel i 10 måneder samt frakendt førerretten i 2 år for overtrædelse af strfl. §§ 232, 244, stk. 1 og 4, og 266, færdselslovens § 16, stk. 1, samt militær strfl. § 63.

Tiltalte, der erkendte det faktiske forhold som beskrevet i anklageskriftet, forklarede bl. a., at det havde været ham en stor skuffelse, at hans militære løbebane blev afbrudt, og at det havde været hans største ønske på ny at kunne genindtræde i hærens tjeneste. Han havde ofte tænkt over, hvordan han kunne få etableret et "afhængighedsforhold" mellem sig og hæren, eventuelt ved deltagelse i efterretningstjenesten. Han havde ikke tidligere haft anden forbindelse med efterretningstjenesten, end hvad der var en naturlig følge af hans virksomhed i hærens tjeneste, men han havde dog fået kendskab til visse hemmelige militære planer og lignende, som kunne have interesse for et andet lands efterretningstjeneste. I efteråret 1964 startede tiltalte sammen med en bekendt et firma til forhandling af varer inden for den elektrotekniske branche. I foråret 1965 foretog tiltalte og hans kompagnon en rejse for at besøge kunder i Vesttyskland, Østrig og Schweiz, og de ankom herunder til Vestberlin den 8. maj. Da de efter nogle dages forløb havde brugt alle deres penge og forgæves havde forsøgt at skaffe penge til at betale hotelregningen og hjemrejsen, fik tiltalte pludselig den ide, at han dels kunne få realiseret tanken om at rette henvendelse til den

østtyske efterretningstjeneste for via denne kontakt at knytte forbindelse til den danske efterretningstjeneste, dels kunne få løst sit økonomiske problem ved straks at forlange et beløb udbetalt fra den østtyske efterretningstjeneste. Den 25. maj 1965 rettede tiltalte henvendelse til Forsvarsstabens efterretningsafdeling og afgav om det i Berlin passerende en beretning, som han mente ville være egnet til at skaffe ham samarbejde med den danske efterretningstjeneste, men henvendelsen resulterede senere i anholdelse af tiltalte. Det var bl. a. oplyst, at tiltalte havde kendskab til forskelligt stof af efterretningsmæssig karakter, som det ville have været af stor værdi for en østmagt at komme i besiddelse af.

Ved Gentofte kriminalrets dom 25. august 1965 blev tiltalte kendt skyldig i fuldbyrdet overtrædelse af strfl. § 108, stk. 1, og idomt straf af fængsel i 1 år 6 måneder.

Denne dom påankedes af tiltalte til frifindelse, af anklagemyndigheden til skærpeelse.

I Ø. L. D. 9. november 1965 siges det:

Tiltalte har til støtte for sin frifindelsespåstand gjort gældende, at han, der ikke har givet nogen oplysninger til det tyske efterretningssvæsen, ej heller har haft forsæt til på et senere tidspunkt at give sådanne oplysninger. I øvrigt må straffrihed følge af, at der i det højeste kan blive tale om forsøg, men i så fald foreligger der tilbagetræden, der efter straffelovens § 22 må føre til straffrihed, idet henvendelsen til de danske myndigheder skete på ganske frivilligt grundlag. Såfremt retten ikke mener at kunne bringe straffelovens § 22 i anvendelse, må der under hensyn til, at der kun foreligger forsøg, og at tiltalte senere ved sin henvendelse til det danske efterretningssvæsen har umuliggjort enhver skadelig følge af sin henvendelse til tyskerne, ske en formildelse af straffen.

Ved tiltaltes forklaring i forbindelse med det øvrigt oplyste er det godtgjort, at tiltalte har rettet henvendelse til østtyske myndigheder som i anklageskriftet

205

anført og med de samme steds beskrevne virkninger. Det tiltrædes, at tiltaltes forklaring om, at formålet med henvendelsen bl. a. var at skabe grundlag for et virke i det danske efterretningssvæsen tjeneste, må forkastes. Det findes ikke godtgjort, at tiltalte har givet det østtyske efterretningssvæsen nogen oplysninger, der er omfattet af straffelovens § 108, stk. 1, og forholdet findes herefter, således som denne bestemmelse må forstås, ikke at kunne anses som en fuldbyrdet lovovertrædelse. Det findes imidlertid overvejende sandsynligt, at tiltalte, der ved sin handle måde har bragt sig i et vist afhængighedsforhold til det østtyske efterretningssvæsen, har været rede til i en given situation at meddele dette oplysninger af ovennævnte art, hvorfor forholdet vil være at tilregne ham som forsøg på overtrædelse af § 108, stk. 1. Idet endelig bemærkes, at tiltaltes senere henvendelse til det danske efterretningssvæsen ikke kan anses som tilbagetræden fra forsøg efter straffelovens § 22, vil han være at anse efter straffelovens § 108, stk. 1, jfr. § 21, med en straf, der passende findes at kunne bestemmes til fængsel i 8 måneder - - -

- 1 Jfr. U. 1939.471, U. 1947.547 og U. 1960.906 HH. Hurwitz. Kriminalret spec. del s. 23 ff., samme. Kriminalret alm. del s. 470 ff. og Wäben. Det kriminelle Forsæt s. 292 ff.
- 2 Jfr. Hurwitz. Kriminalret alm. del s. 477 ff.